

Phần Tám

Gia đình Chúng tôi

Trong các Phần trước, tôi có đề cập sơ lược về Cúc và các cháu. Tập Hồi Ký này sẽ không đầy đủ nếu thiếu chi tiết về gia đình. Trong Phần này tôi xin bổ sung chi tiết gia đình.

Nhiều khi tôi ngồi suy tư và nghĩ về cuộc đời của mình, tôi không hiểu vì sao Cúc và tôi chung sống hạnh phúc gần 50 năm qua. Hai chúng tôi có nhiều khác biệt, nếu không muốn nói là đối nghịch nhau trên nhiều lãnh vực. Tôi xin lần lượt kể như sau:

Gia đình tôi nghèo, tôi phải cật lực kiếm sống để theo học đại học và bắt đầu từ số không.

Gia đình Cúc tuy không giàu, có hai người con gái, Cúc là con gái lớn nên được cha mẹ lo lắng nhiều hơn các anh em trai. Khi đi học đại học, Cúc được gia đình chu cấp đầy đủ.

Cúc luôn luôn làm hăng tư hay tự mình làm chủ, còn tôi thì hầu như lúc nào cũng làm việc cho chính phủ, ở Việt Nam cũng như tại Canada.

Khi ra đời tôi cũng đã phải chật vật mới tìm được việc làm. Còn Cúc thì trong ba công việc làm quan trọng trong đời, luôn luôn có người giới thiệu, không phải nộp đơn xin việc.

Khi Cúc sắp tốt nghiệp Dược sĩ là lúc tôi có nhiều bạn thân, kiểu như đại gia thời bây giờ. Có hai bạn là Bảo và Lộc, con chủ hãng xe đồ Lộc Thành; có Hà là con chủ tiệm vàng ở chợ An Đông, đã cùng vượt biên với tôi; và hai người khác là Minh và Khai, con của một phú gia ở Chương Thiện. Ba Má của Minh và Khai muốn mở nhà thuốc tây, nên hai bạn này giới thiệu Cúc với gia đình.

Năm 1967 Cúc tốt nghiệp và cho thuê bằng ở Chương Thiện với giá 40 ngàn đồng. Tôi hưởng lương kỹ sư Điện lực khoảng 20 ngàn và kỹ sư làm cho chính phủ lãnh 10 - 15 ngàn.

Vài ba tháng, có khi cả năm, khi được tin Bộ Y tế đi khám nhà thuốc, thì gia đình Minh-Khai mới lấy xe nhà đưa Cúc về Chương Thiện 2 hoặc 3 ngày. Phần lớn thời gian, Cúc ở tại Thủ Đức không phải lo việc nhà thuốc ở mãi Chương Thiện.

Sang Canada, khi theo học anh văn và British Columbia Institute of technology - BCIT, Cúc được người bạn cùng học anh văn, cô Elena Yang người Hàn quốc giới thiệu vào làm cho nhà hàng tại The Bay Downtown. Cúc làm tại đây vào ngày nghỉ hoặc ngày cuối tuần cho đến khi tốt nghiệp BCIT và có việc làm tại Econotech, Anacis Island. Đến ngày nhận việc, Cúc không nhớ ngày giờ và địa điểm hẹn, cô Elena phải đón taxi đến nhà, đưa Cúc đến sở làm. Trước đó Elena đã trình bày hoàn cảnh của Cúc với ban Giám đốc The Bay.

Khi tốt nghiệp BCIT, Cúc không tự mình tìm được việc làm, nhờ một giáo sư của BCIT, ông Steven Berghold, hết lòng giới thiệu với hãng Econotech - Pulp & Paper Laboratory Services. Sau khi phỏng vấn, Cúc lái xe về nhà; vừa về đến nhà thì được điện thoại báo tin đã được nhận cho vào làm việc. Sau 15 năm với Econotech, Cúc bị cho thôi việc vì ngành sản xuất giấy gặp khó khăn, do đó dịch vụ phân tích và nghiên cứu giấy cũng bị ảnh hưởng.

Chỉ 3 tháng sau, Cúc được một nhân viên tại Econotech, ông Ed Paski giới thiệu với CESL - Mining Company, và Cúc làm việc tại đây cho đến cuối năm 2012. Dù làm việc nơi đâu, Cúc cũng hết lòng vì công việc, vì tương lai của công ty nên được mọi người thương mến. Thậm chí đầu năm 2013, sau khi về hưu, Cúc đã được yêu cầu trở lại làm việc thêm một năm nữa.

Tính tôi nhanh nhẹn và bột chột; Cúc thì điềm đạm. Cúc có trí nhớ rất tốt. Tên nhân vật trong tập hồi ký này phần lớn là do Cúc cung cấp, mặc dù thời gian đã trôi qua trên 30, 40 năm.

Tôi ít khi than phiền hay phát biểu ý kiến về người thứ ba, ngay cả với con trai và con dâu. Cúc thì bộc trực, thấy điều gì không vừa ý thì phê bình ngay. Đôi khi vì phê bình hay muốn giúp người không đúng lúc nên Cúc thường bị người thân dè chừng, giữ kè.

Các con tôi chịu ảnh hưởng của mẹ chúng nhiều hơn nên ít giống tôi

Cháu đầu Lê Quang Trường rất chững chạc và đạo mạo. Thương yêu và đối xử tốt đối với các em. Trường là gương mẫu đạo đức để các em noi theo. Đối với cha mẹ, Trường đã làm đủ bổ phận. Đặc biệt giúp tôi trong việc viết các phần mềm máy tính để tôi có thể hoàn tất thành công dự án Thu thập Dữ liệu và Điều khiển Máy móc tại UBC năm 1985. Trong khi

tôi thực hiện những dự án về Xử lý Ngôn ngữ học Tự nhiên, Trường cũng đã giúp thực hiện nhiều phần mềm Tiện ích đặc thù. Một cá tính đặc biệt của Trường là nhẫn nại và chịu đựng. Sau khi tốt nghiệp UBC với bằng Kỹ sư Điện, Trường không theo đuổi ngành Điện, nhưng tham gia vào việc lập công ty máy tính với một đồng nghiệp, trước đây cùng làm tại khoa Điện, UBC. Công việc kinh doanh không được thành công, có nhiều năm thu nhập không đủ sống, nhưng Trường chịu đựng, không hề cho chúng tôi biết cũng như không xin hưởng trợ cấp xã hội. Từ năm 2000, Trường không còn hợp tác với người bạn này nữa và có được việc làm với công ty điện thoại Telus, từ đó kinh tế và cuộc sống mới ổn định.

Hình chụp tại Seoul – Hàn quốc, nhân lễ thành hôn của cháu Lê Quang Nhật, 2008.

Lê quang Trường và vợ Lesley Chow

Lê quang Nhật và vợ Eun Jin Kim

Lê quang An và vợ Joyce Tu

Cháu Nội Brandon và Emma cùng Ông Bà

Cháu thứ hai: Lê Quang An, học đến năm thứ 3 Khoa Học tại UBC thì chuyển sang ngành Tài chính. An làm việc cho Qtrade, một công ty về Đầu tư và Quản lý Tài chính tại Vancouver. Đối với gia đình, An lo phần tài chính cho cha mẹ cũng như cho các anh em trong gia đình. Nhờ đó chúng tôi không lo nhiều về tiền bạc. Cháu An có đầu óc kinh doanh từ khi còn đi học ở trường trung học Gladstone. Khi lên lớp 8, cháu đã đi bỏ báo để kiếm tiền. Dạy từ 5 giờ sáng để đi phát báo trong gần 2 tiếng trước khi đi đến trường. Cúc và tôi không thể ngủ yên trong khi cháu An,

13- 14 tuổi đi bỏ báo. Do đó Cúc và tôi phải thay nhau đi hộ tống cháu An và đồng thời cùng với cháu đi phát báo. Có nhiều buổi sáng mùa Đông, tuyết rơi đầy đường, Cúc không thể lái xe ra khỏi đống tuyết, phải nhờ người đi đường lái giúp. Ngày nay An vẫn giữ tính tiện tặn này và rất dè sẻn trong vấn đề tài chính. An và Joyce có con đầu lòng là cháu Brandon Le

Cháu thứ ba, Lê Quang Nhựt, đang làm cho ESC Automation. Nhựt được chúng tôi giúp đỡ nhiều nhất. Cháu ở với chúng tôi lâu hơn các anh em, cho mãi đến khi lập gia đình. Ngày nay cháu Nhựt phụ trách các công việc thường ngày trong gia đình. Cháu Nhựt và vợ đều có tính hào phóng và nhiều bạn hơn các anh và em. Nhựt và Eun Jin có cháu gái đầu lòng là Emma Lê Phương Anh.

Có thời gian chúng tôi giữ cháu Emma Lê Phương Anh mỗi ngày, vì vợ chồng Nhựt phải đi làm.

Emma rất linh lợi và thông minh nên việc giữ cháu là một niềm vui của chúng tôi.

Cháu út Lê Quang Minh, đặc biệt hơn ba người anh.

Khi còn ở Việt Nam hai cháu Trường và An được người giúp việc trông nom, trong khi tôi làm việc tại công ty Điện lực và Cúc đi bán tại nhà thuốc. Hai cháu lớn này ít nhất cũng hưởng được một số tiện nghi khi còn bé. Cháu thứ ba sinh ra vào tháng 4-1975, tình hình kinh tế gia đình tuy có sa sút nhưng vẫn có thể cung cấp cho cháu sữa và thức ăn bổ dưỡng.

Khi sinh cháu Minh thì kinh tế Việt Nam hoàn toàn kiệt quệ. Gia đình phải ăn bo bo và bánh mì trừ cơm, do đó cháu Minh thiếu dinh dưỡng. Khi cháu chưa đầy 2 tuổi đã phải trải qua những gian khổ khi chúng tôi vượt biên. Đặc biệt trong những tháng ở trại tỵ nạn Bidông, cháu Minh bị tiêu chảy thường xuyên, vì suy dinh dưỡng và vì môi trường sống thiếu vệ sinh.

Những ngày Cúc làm việc tại tàu Bệnh viện của Pháp thì đem cháu Minh theo, nên cháu ngừng tiêu chảy. Nhưng khi lên bờ về lán trại thì Minh bị tiêu chảy trở lại. Nhưng từ ngày sang Canada, cháu Minh đã được phục hồi nhanh chóng về thể xác lẫn tinh thần. Được các anh hướng dẫn về máy tính khi còn bé; Minh đã lập trình khi lên 9, với ngôn ngữ căn bản, như BASIC.

Minh đã sử dụng những máy tính, từ VIC 20, đến Commodore 64 và sau này các máy tính IBM. Khi đang học năm thứ 3 Điện toán tại trường đại học Simon Fraser, Minh bắt đầu lập trình những trò chơi điện tử.

Trước khi thực hiện Counter Strike, Minh tập chơi Quake vào năm 1996 và đã bắt đầu mày mò với SDK từ đó. Với công cụ này, Minh đã tạo ra bản mod đầu tay có tên là Navy SEALs. Minh còn được biết đến với bí danh (nickname) trên mạng là Gooseman, đã cùng Jess Cliffe tạo ra Counter-Strike vào năm 1999. Lúc đó Jess Cliffe đang điều hành một máy chủ để Minh có thể lưu và phổ biến Counter Strike.

Trong khi Minh đang thực hiện bản mod Action Quake 2, Minh nảy ra ý tưởng cho Counter Strike và đã làm quen với chủ web AQ2 Jess Cliffe. Minh bắt đầu thực hiện Counter-Strike trong khi đang học năm thứ tư tại đại học Simon Fraser; năm 2000 Minh tốt nghiệp SFU với bằng Cử nhân Điện toán. Trong thời gian này, Minh bỏ ra khoảng 20 giờ một tuần để làm bản mod, bỏ nhiều công sức làm game Counter Strike hơn cả việc lo học tập của mình. Bản beta 1.0 của CS được phát hành vào tháng sáu năm 1999.

Năm 1999, Minh đã nổi tiếng qua những phiên bản đầu tiên của trò chơi điện tử Counter Strike. Counter-Strike lấy bối cảnh hai đội khủng bố (terrorist) và chống khủng bố (counter-terrorist) đối đầu với nhau. Đây là một game rất nổi tiếng trong những năm 1999-2003. Công ty Valve đã thu được lợi nhuận cao từ Counter-Strike. Doanh số bán lẻ đã đạt được, tính đến tháng 12 năm 2008:

Counter-Strike: 4,2 triệu

Counter-Strike Condition Zero: 2,9 triệu

Counter-Strike Source: 2,1 triệu

Counter Strike có những tính chất đặc biệt mà trước đây chưa có ai thực hiện. Sau vài phiên bản thử nghiệm, Counter Strike đã được công ty Valve quan tâm nên đã mua toàn bộ bản quyền.

Minh đã mất cơ hội trở thành triệu phú năm 2000, khi bán đứt bản quyền Counter Strike cho công ty Valve. Sau này, có lúc nghĩ lại, Minh cũng có ý tiếc, nhưng không buồn lâu vì Minh đã nhận được phần thưởng tinh thần vô cùng to lớn từ cộng đồng chơi game. Có thời điểm hơn

100,000 người đã cùng lúc tham gia chơi Counter Strike trên Internet.

Sau khi bán bản quyền Counter Strike cho Valve Software ở Bellevue, Washington, năm 2000; Minh được Valve mời làm việc một thời gian.

Minh thường có những ý tưởng độc đáo và muốn triển khai, nhưng khi làm việc với Valve, Minh không còn được cơ hội để phát triển. Do đó Minh không tiếp tục làm việc với công ty Valve nhưng vẫn hợp tác để triển khai các phiên bản Counter-Strike mới và những game có liên quan.

Sau đó Minh thực hiện dự án mới của chính mình: Tactical Intervention.

Vào năm 2003, một bài báo trên GameSpy đã chọn Minh là động lực chính cho việc Half-Life vẫn còn phổ biến sau 5 năm phát hành.

IGN xếp hạng Jess Cliffe và Lê Minh ở vị trí thứ 14 trong danh sách 100 Người Làm Game Nổi Tiếng Nhất trong Mọi Thời Đại (Top 100 game Creators of All Time).

Trong danh sách này nhiều người đã thực hiện từ 5 đến 10 game khác nhau. Nhưng Lê Quang Minh và Jess Cliffe chỉ mới thực hiện duy nhất một game, đó là Counter Strike. Việc được chọn này là do những ý tưởng đặc thù và tiên phong của Minh khi thực hiện trò chơi điện tử này.

Trong những năm 2000-2002 nhiều báo điện tử và đài truyền hình (Mỹ, Anh, Pháp, Đức, v.v...) đã phỏng vấn Minh về Counter Strike.

Trong những năm 2010-2012, Minh đã đi nhiều nơi ở Nhật Bản, Trung Quốc và Hàn Quốc để tiếp thị cho game thứ hai của Minh: Tactical Intervention.

Những năm gần đây, Minh được mời đi thuyết trình tại nhiều nước.

Năm 2013, Minh tham gia Hội Nghị Game tại thành phố Pusan, Hàn quốc.

Năm 2014, Minh được mời đi thuyết trình tại Ấn độ, Đức và Tây Ban Nha.

Năm 2015, Minh được mời về Việt Nam để ra mắt game Counter Strike, nhưng không đi được vì đã nhận lời đi thỉnh giảng về Game tại Bồ Đào Nha (Portugal), từ 21 đến 26 tháng 2-2015.

Tuy chưa thành công về mặt tài chính nhưng uy tín của Minh lan tỏa khắp nơi trên Internet.

Khi giao tiếp trực tuyến hay trực diện tiếp xúc với cộng đồng người chơi game, Minh luôn luôn khiêm nhường khi trình bày về kiến thức máy tính, nhưng luôn luôn hãnh diện là người Việt Nam có được một nền giáo huấn tuyệt vời tại Canada. Minh tri ân cha mẹ đã dạy dỗ và hướng dẫn Minh nên người. Đặc biệt, Minh quyết tâm nêu cao danh tiếng trường đại học Simon Fraser, nơi mà Minh đã được giáo dục toàn diện về văn hóa cũng như tư cách đạo đức.

Minh đang làm việc qua Internet cho công ty tại Anh và Thụy Điển. Minh cũng đang thực hiện game thứ ba và dự định ra mắt game này trong năm 2016.

Là thân sinh của Lê Quang Minh, chúng tôi rất hãnh diện và luôn luôn tôn trọng ý kiến cũng như cách sống của Minh cũng như khuyến khích và nâng đỡ Minh trong mọi lãnh vực.

Tài liệu ghi trong Wikipedia trên Internet

Minh Le	
Born	27 June 1977 (age 37)
Residence	Canada
Nationality	Vietnamese
Other names	Gooseman
Occupation	computer game developer
Years active	1996-present
Known for	Co-creator of <i>Counter-Strike</i>

Hình bên phải trình bày chi tiết về việc Jess Cliffe và Lê Quang Minh được IGN bình chọn là người thứ 14 trong 100 Người Làm Game Nổi Tiếng Nhất trong Mọi Thời Đại (Top 100 game Creators of All Time)

14. Jess Cliffe & Minh Le

The story of these guys is every modder's ultimate dream. Two friends working out of dorm rooms, modded Half-Life and made a game that was so popular, so unique, and so much freaking fun that it became a retail title and they ended up working for the company whose game they worshiped.

Le and Cliffe are the brains behind one of the most popular first-person shooters of all time: Counter-Strike. They made most of the game themselves, even going so far as to record voices for it. That's Cliffe's voice saying "Stick together, team." Part of what made CS so popular was that every time it was patched it added new maps, weapons, and game modes. Counter-Strike was constantly changing and evolving, usually to counteract imbalances in the game (remember the "hall of death" and the in-game voice chat and text that let players act as ghost spies after they had been killed? Good times).

It's become a worldwide phenomenon and is still played today with over 20,000 servers still operating. It's been a favorite of tournament leagues since the game's inception, becoming one of the major titles in professional gaming tournaments. There have been a lot of Half-Life mods, and countless Half-Life 2 mods, but Counter-Strike still stands as the ultimate success story. More importantly, it set the benchmark for the online modes available to us in just about any game type today.

Le left Valve and went on to pursue other projects after Counter-Strike, while Cliffe stayed to work on several other projects including Portal, Half-Life 2, and Left 4 Dead.

Hình chụp cảnh làm việc và phỏng vấn trực tuyến với các người hâm mộ trên Internet

Hình chụp một trong những cuộc phỏng vấn trực tuyến tại các hội nghị về Game toàn thế giới

Từ những ngày gian khổ khi mới đặt chân đến Canada tháng Tám năm 1979

Đến những ngày hạnh phúc trọn vẹn nhờ lòng bao dung của chính phủ và nhân dân Canada

